

MILAN KRKOŠKA

Obyčajná zima/Vladimír Kompánek

Kráčanie k minulosti

Kráčanie. Proste len kráčanie pomedzi biele steny, na ktorých visia rámy plné iných svetov. Kam nás to vedú, pýtam sa sám seba a myšlienky pomaly predbiehajú moje kroky. Letný pohľad mi padne na obraz a namiesto krokov zrazu ostane ticho. Kráčanie prestalo. Niečo ma upútalo. V čom je tento obraz iný, aj keď visí na tej istej bielej stene v úplne obyčajnom hnedom ráme? Čo sa ním autor snaží povedať? Preto ma tento obraz zaujal?

Dominantná biela farba vytvára pocit bielej zasneženej krajiny. Dokonca aj drevené domce stoja v bielych závojoch, ako nevesty čakajúce na dotyk slnka, ktorý im prinavrátí farbu. Len „ostrefka“, ktorú používali naši starí rodičia na sušenie sena, budí dojem, že leto len prichádza a mládenci čochvíľa prídu s kosami naostrenými „oselkom“ na lúku, aby nakosili prvú trávu pre dobytok. Možno naozaj nie je zima, a to len letný súmrak a posledné lúče slnka, ktoré hľadajú krajinu, sa odrážajú od rozpálených kovových striech a poslednýkrát nažhavia svet predtým, než príde úplná tma.

Práve týmto ma obraz zaujal. Nehovorí o tom či onom. Hovorí o všetkom. Otvára nám myseľ a ide priamo do srdca, kde hovorí, že toto je domov. Každý z nás má v pamäti skanzen vo Vychylovke, prípadne starý dom rodičov, alebo prarodičov. V tom je náš pôvod a naša história. Je to prosté, ale je to pravda. Nejde o to, či je práve horúce leto alebo treskúca zima. Ide o to, že je to domov, ktorý poznali naši rodičia či prarodičia a ostalo z neho už len málo. Už len obrazy nám budú hovoriť o tom, aký svet tu vtedy bol. Myslím si, že autorovi nešlo o namaľovanie rôznych tvarov ani zasneženej krajiny, ale o to, čo v tom uvidí každý človek. Či uvidí tiež domov, históriu a predkov a čo bude pritom cítiť. Hrdosť, smútok, radosť?

Jeden človek raz povedal: „V minulosti je naša budúcnosť.“ Myslím si, že je to pravda. Minulosť hovorí o tom, čo si ľudia museli prežiť a pokiaľ sa o to prestaneme zaujímať, nikdy neuvidíme chyby minulých generácií, aby sme im mohli predchádzať. Vždy budeme robiť tie isté chyby, ktoré robili aj naši rodičia a prarodičia a namiesto krokov vpred budeme stále stáť na mieste... Tak ako ja v galérii, keď som ten prostý obraz zazrel.

Možno budete mať iný názor, ale mňa tento obraz zaujal svojou jednoduchosťou a krásou. Bol iný. Nehovoril len o tom, čo vidím, ale hlavne o tom, čo cítim, a to je hlavnou myšlienkou umenia. Vyvolávať pocity vecami, ktoré vidíme, na ktoré možno v tejto rýchlej dobe zabúdame. Na náš domov, na náš pôvod. Toto všetko upadá do zabudnutia a len málo ľudí si spomenie. Preto autor nakreslil tento obraz, aby sme si pri kráčaní galériou aspoň na chvíľku spomenuli na minulosť a na všetko, čo pre nás znamená. Kráčanie k minulosti nás dovedie do budúcnosti.